ΚΡΙΤΙΚΗ

ΘΕΑΤΡΟ ΛΑΜΠΕΤΗ «DONALD MARGULIES»

«Αθέατη θέα»

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΠΑΝΑΓΟΥΛΟΠΟΥΛΟΥ

Ο συγγραφέας γεννήθηκε στο Μπρούκλιν και μεγάλωσε στο Τραμπ Βίλατζ. Το έργο του αυτό, γραμμένο το 1992, προτάθηκε για το βραβείο Πούλιτζερ, με το οποίο όμως βραβεύτηκε αργότερα το 2000 για το έργο του «Δείπνο με φίλους» που παρουσιάστηκε στο Θέατρο Λαμπέτη το 2001-2002 και 2002-2003.

Τώρα διδάσκει συγγραφή θεατρικού έργου στο Πανεπιστήμιο Γέιλ. «Οι ήρωες του έργου, που είδαμε, παλεύουν να βρουν απαντήσεις σε σοβαρά ερωτήματα: Πώς είναι να δίνεις αγάπη και να μην τη δέχονται, να εκπληρώνονται οι φιλοδοξίες σου και να αναζητάς την ανατροπή τους, να κόβονται οι ρίζες σου και να αναζητάς καινούργιες. Ποια είναι η θέα της καρδιάς, που διαλέγουμε να κρατήσουμε αθέατη; Σε ποιο σημείο να σταθούμε, μήπως και μας αποκαλυφθεί»;

Ένας φτασμένος καλλιτέχνης, ζωγράφος, έρχεται σ' ένα χωριό κοντά στο Λονδίνο να επισκεφτεί μια γυναίκα που κάποτε είχε μαζί της ερωτικές σχέσεις. Αυτή είναι τώρα παντρεμένη μ' έναν άξεστο χωρικό που μάλλον ζηλεύει αυτή την επίσκεψη και προσπαθεί να ταπεινώσει τον ζωγράφο, τον Τζόναθαν που είναι Εβραίος.

Λοιδορεί τα έργα του ζωγράφου, από μερικά αντίγραφα που έχει φέρει μαζί του, φωνάζει πως δεν καταλαβαίνει τίποτα, ούτε και κανένας καταλαβαίνει τη μοντέρνα ζωγραφική που κατά τη γνώμη του σταμάτησε στην Αναγέννηση.

Ο Τζόναθαν κρατάει τον θυμό του για χάρη της παλιάς του ερωμένης που της έχει αφιερώσει και το πρώτο του πορτρέτο κι εκείνη το φυλάει στο σαλόνι του σπιτιού. Σε κάποια έντονη συζήτηση υπερασπιζόμενος την εβραϊκή του ταυτότητα και την αμερικανική συνάμα γίνεται λόγος και για το ολοκαύτωμα που φέτος συζητήθηκε και «γιορτάστηκε ως φριχτή επέτειος». Είναι πράγματι η πιο ανατριχιαστική ιστορία του Β' Παγκόσμιου Πολέμου.

Οι Αμερικανοεβραίοι την αναφέρουν πάντα. Δεν πρέπει όμως να ξεχνάτε τη Δρέσδη και τη Χιροσίμα. Πιστεύω πως με αυτά τα δύο ισοφάρισαν στη βαρβαρότητα. Τέλος πάντων, το έργο κυλάει ευχάριστα με μια σπίθα του παλιού έρωτα του ζωγράφου με την Πατρίτσια, με μια δεύτερη σπίθα της Πατρίτσια για τον Τζόναθαν και με τον άντρα της που έχει ένα διαβολεμένο χιούμορ, αλλά και μια κρυφή ζήλια για τον ζωγράφο και τον ...κεντάει κάθε τόσο.

Η κάθαρση στο τέλος έρχεται με την απόφαση του Τζόναθαν να φύγει κρυφά μαζί με τον πίνακα που έχει ζωγραφίσει κάποτε για την Πατρίτσια. Κι εκεί η σύγκρουση αναδεικνύει τον κρυφό έρωτα και των δύο, την αποτυχία του ζωγράφου γενικά στη ζωή και την καταδίκη του στη μοναξιά, ενώ έχει επιτύχει τόσο πολύ στην τέχνη, που τα έργα του στις εκθέσεις γίνονται ανάρπαστα προς μεγάλη απορία του άντρα της Πατρίτσια.

Ο συγγραφέας του έργου λάτρευε τον Άρθουρ Μίλερ. Τον θεωρούσε πνευματικό του πατέρα. Πίστευε ακράδαντα πως ο Άρθουρ Μίλερ είναι αναμφισβήτητα ο συγγραφέας που έδωσε με την απαράμιλλη τέχνη του στο θέατρο την ανατομία της αμερικάνικης κοινωνίας όταν το 1929 μετά το κραχ της οικονομίας, ξεφύτρωσε ξαφνικά ένας άλλος κόσμος που προσπαθούσε να συγκολλήσει τα θραύσματα του λεγόμενου αμερικανικού ονείρου. Δεν είναι όμως τόσο επηρεασμένος στα έργα του από τον Μίλερ. Πιο σύγχρονος, παίζει ψυχαναλυτικά στο θέμα έρωτας - γάμος, νίκη της πρακτικής αντιμετώπισης της ζωής στο συναίσθημα και μοναξιά, απέραντη μοναξιά που και η τέχνη αδυνατεί να τη γεφυρώσει με την όποια επιτυχία και να τη νικήσει.

Γιατί έτσι γίνεται στο έργο που είδαμε. Ο Τζόναθαν, ο ζωγράφος, φεύγει νικημένος από το σπίτι της παλιάς του ερωμένης που είναι υποταγμένη στον σπηλαιολόγο άντρα της και είναι υποχρεωμένη ν' ακούει για ευρήματα περασμένων αιώνων, για σκελετούς που έχει αποδράσει η σάρκα και φυσικά το συναίσθημα.

Αρκετά καλή η απόδοση και η σκηνοθεσία του Γρηγόρη Βαλτινού, δεν μας έδωσε περιθώρια να διαφωνήσουμε σε κάτι. Ο ίδιος υποδύθηκε τον πρωταγωνιστή του έργου, ζωγράφο Τζόναθαν, με αρκετή ευαισθησία τονίζοντας τις μεταπτώσεις του ρόλου. Είναι ένας δύσκολος ρόλος που κρύβει συναισθήματα και συνιστά ψυχραιμία και ετοιμότητα.

Η Κοραλία Καράντη (Πατρίτσια) κι αυτή κινήθηκε σε κυκεώνα συναισθημάτων μ' επιτυχία. Ο Νικ, ο σύζυγος, (Γεράσιμος Σκιαδαρέσης) κράτησε χαμηλά αλλά τόσο διαπεραστικά στο χιούμορ τον ρόλο του.

Η υφέρπουσα ζήλια του για τον πρώην εραστή της γυναίκας του ήταν διακριτική, αλλά και διακριτή. Είναι ένας πολύ καλός ηθοποιός. Για τη δημοσιογράφο (Γεωργία Μαυρογεώργη) στον μικρό της ρόλο δεν έχουμε κάτι το ιδιαίτερο.

Τα σκηνικά μας εντυπωσίασαν. Το εσωτερικό ενός φτωχικού μάλλον σπιτιού στα περίχωρα του Λονδίνου ήταν εντυπωσιακό. Ο Γιώργος Πάτσας πάντα έχει εξασφαλισμένη επιτυχία. Τέλος, η μουσική επιμέλεια του Ιάκωβου Δρόσου προσγράφει στο παθητικό της ένα στρίγγλισμα στην αρχή κάθε εικόνας και πράξης. Δεν ξέρουμε γιατί.